

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ.

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΜΑΓΟΣ, ΜΑΓΙΑ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1678: Αρχίζουν στο Κόβεντρι της Αγγλίας οι εορτασμοί σε ανάμνηση της πορείας της θρυλικής Λαίδης Γκοντάβα. Σύμφωνα με την παράδοση, η Λαίδη Γκοντάβα ήπυε στους δρόμους του Κόβεντρι τον 11ο αιώνα, προκειμένου να πείσει τον σύζυγό της Λόρδο Λίοφρικ να καταργήσει τη δυσβάστακτη φορολογία που είχε επιβάλλει στους υπηκόους του.

1905: Ο πρωθυπουργός Θεόδωρος Δηλιγιάννης δολοφονείται κατά την προσέλευσή του στη Βουλή, από τον χαρτοπαίκτη και λεσχειάρχη Αντώνη Κωσταγερακάρη. Αιτία, η απόφαση του Δηλιγιάννη να κλείσει τις χαρτοπαικτικές λέσξεις.

1924: Η Βουλή των Ελλήνων, με ψήφισμά της, αποφασίζει την προαγωγή των πρωτεργατών της Επανάστασης του 1922, Νικολάου Πλαστήρα και Στυλιανού Γονατά, σε αντιστράτηγους.

1953: Ο Νίκος Παπαμιχαήλ με συνοδηγό τον Σπύρο Δημητράκο σε Jaguar XK 120 είναι ο νικητής του Α' Ράλι Ακρόπολις. Την καρό σημαία του τερματισμού θα πάρουν μόνο έξι αυτοκίνητα.

1970: Αρχίζει το 9ο Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου με τον αγώνα Μεξικό - Ρωσία στο στάδιο Αζτέκα στο Μεξικό. Για τις ανάγκες του Κυπέλλου παράγεται για πρώτη φορά επίσημη μπάλα αγώνων. Πρόκειται για την Telstar της Adidas, που αποτελείται από 12 μαύρα πεντάγωνα και 20 άσπρα εξάγωνα. Η μπάλα αυτή θα αντικατασταθεί μετά από 18 χρόνια από την «τρικόλορη» στη Γαλλία και έκτοτε κάθε Παγκόσμιο Κύπελλο θα έχει τη δική του (Fevernova-2002, Roteiro-2004, Starball-2006).

1975: Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής συναντά τον Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες. Οι δυο πρωθυπουργοί συμφωνούν για παραπομπή του θέματος της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1819: Γουόλτ Γουίτμαν, αμερικανός ποιητής. (Θαν. 26/3/1892)

1930: Κλιντ Ίστοντ, αμερικανός ηθοποιός και σκηνοθέτης.

1954: Θωμάς Μαύρος, ποδοσφαιριστής, με θτεία στον Πανιώνιο και την ΑΕΚ.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1809: Γιόζεφ Χάιντν, αυστριακός συνθέτης, που συνόπισε στο έργο του την Κλασική Περίοδο της Δυτικής Μουσικής και ανέδειξε τη μουσική φόρμα της σονάτας. (Η Δημιουργία, Συμφωνία αρ. 94) (Γεν. 31/3/1732)

1905: Θεόδωρος Δηλιγιάννης, πολιτικός και πλειστατικός πρωθυπουργός. (Γεν. 19/5/1824)

1957: Στέφανος Σαράφης, βουλευτής της ΕΔΑ και αρχηγός του ΕΛΑΣ. (Γεν. 1890)

Νικόλαος Πλαστήρας

(1883 – 1953)

Στρατιωτικός και πολιτικός, με έντονη δράση σε κρίσιμες περιόδους της νεοελληνικής ιστορίας του πρώτου μισού του 20ου αιώνα, γνωστός με το προσωνύμιο «Μαύρος Καβαλάρης». Γιος του Χρήστου Πλαστήρα και της Στεργιανώς Καραγιώργου, γεννήθηκε στο Βούνεσι (σημερινό Μορφοβούνι) Καρδίτσας στις 4 Νοεμβρίου 1883.

Αφού τελείωσε το Γυμνάσιο κατατάχθηκε ως εθελοντής στο στρατό με το βαθμό του δεκανέα το 1903 και πήρε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα. Συμμετείχε ενεργά στον «Στρατιωτικό Σύνδεσμο», που έκανε το Κίνημα στο Γουδί (1909) και έφερε στην εξουσία τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

Το 1912, μετά την αποφοίτησή του από τη Σχολή Υπαξιωματικών της Κέρκυρας, ονομάστηκε Ανθυπολοχαγός και με το βαθμό αυτό πήρε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913). Ο Πλαστήρας διακρίθηκε σε πολλές μάχες, ιδιαίτερα στη Μάχη του Λαχανά, όπου οι συμπολεμιστές του έδωσαν το προσωνύμιο «Μαύρος Καβαλάρης». Κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού (1916) συντάχθηκε με τον Ελευθέριο Βενιζέλο και προσχώρησε στο Κίνημα της Εθνικής Αμύνης. Στις επιχειρήσεις του Μακεδονικού Μετώπου κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο έδειξε ξεχωριστά χαρίσματα, ιδιαίτερα στη Μάχη του Σκρα και προήχθη σε αντισυνταγματάρχη.

Το 1919 ανέλαβε τη διοίκηση του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων στην Ουκρανία, συμμετέχοντας στη συμμαχική εκστρατεία υποστήριξης του ρωσικού «Λευκού Στρατού», ο οποίος εμάχετο τους μπολσεβίκους του Λένιν. Μετά την αποτυχία του εγχειρήματος, ο Πλαστήρας επικεφαλής της ίδιας μονάδας και με το βαθμό του συνταγματάρχη εστάλη στο Μικρασιατικό Μέτωπο.

Η δράση του κατά τη μικρασιατική εκστρατεία ενίσχυσε τη φήμη του. Οι Τούρκοι τον ονομάζουν Καρά-Πιπέρ (Μαυρόπιπερο), εξαιτίας του μελαψού του χρώματος και τη μονάδα του «Σεϊτάν Ασκέρ» (Στρατό του Διαβόλου). Ο Πλαστήρας διακρίθηκε κατά την τουρκική αντεπίθεση στο Σαγγάριο, που προκάλεσε την κατάρρευση του Μετώπου. Οδήγησε τη μονάδα του συντεταγμένα στον Τσεσμέ και από εκεί στη Χίο, σώζοντας παράλληλα χιλιάδες πρόσφυγες που τον ακολουθούσαν.

Η Μικρασιατική Καταστροφή έφερε την εξέγερση του στρατού στη Χίο και στη Μυτιλήνη τον Σεπτέμβριο του 1922 και τη δημιουργία της «Επαναστατικής Επιτροπής» υπό τους Νικόλαο Πλαστήρα, Στυλιανό Γονατά και τον αντιπλοίαρχο Φωκά. Η Επιτροπή με τελεσίγραφο της αξίωσε την παράδοση της εξουσίας, την έξωση του βασιλιά Κωνσταντίνου και την παραίτηση της κυβέρνησης Γούναρη. Με τη βοήθεια του λαού και του στρατού, ιδίως του Ναυτικού, οι εξεγερθέντες γρήγορα έγιναν κύριοι της κατάστασης, με τον Νικόλαο Πλαστήρα να έχει αρχηγικό ρόλο. Ο Κωνσταντίνος παραιτήθηκε υπέρ του υιού του Γεωργίου Β', ενώ πρωθυπουργός ανέλαβε ο Σωτήριος Κροκιδάς.

Η Επαναστατική Επιτροπή είχε δύσκολο έργο να επιτελέσει. Έπρεπε να αναδιοργανώσει τον στρατό για να επιτύχει καλύτερους όρους ως πτυμένη χώρα στην επικείμενη διάσκεψη της Λοζάννης, να φροντίσει και να στεγάσει τους εκατοντάδες χιλιάδες μικρασιάτες πρόσφυγες, αλλά και να επουλώσει το τραυματισμένο λαϊκό αίσθημα, που ζητούσε την τιμωρία των υπαιτίων της Εθνικής Συμφοράς. Με μια αμφιλεγόμενη απόφασή του, προσήγαγε σε δίκη του πολιτικούς και στρατιωτικούς υπεύθυνους της ήττας («Δίκη των Έξι»), οι οποίοι καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στο Γουδί.

Ο Πλαστήρας κάλεσε από την εξορία τον Ελευθέριο Βενιζέλο για να ηγηθεί της ελληνικής αντιπροσωπείας στις διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, που οδήγησαν στη Συνθήκη της Λωζάνης (1923). Για τις υπηρεσίες που προσέφερε στη χώρα, με απόφαση της Βουλής προήχθη στο βαθμό του αντιστρατήγου.

Όταν στις εκλογές της 6ης Μαρτίου 1933 η αντιβενιζελική «Ηνωμένη Αντιπολίτευση» αναδείχθηκε νικήτρια, ο Πλαστήρας προσπάθησε να αποτρέψει την πολιτική μεταβολή μ' ένα πραξικόπημα που απέτυχε παταγωδώς, καθώς δεν είχε ούτε τη στήριξη του Ελευθερίου Βενιζέλου, αφού η κυβέρνησή του παραιτήθηκε το ίδιο βράδυ.

Με το ενδεχόμενο να διωχθεί ποινικά για εσχάτη προδοσία, ο Πλαστήρας αναχώρησε κρυφά για τα Δωδεκάνησα και από εκεί για τη Βηρυτό και τη Γαλλία, όπου εγκαταστάθηκε στη Νίκαια. Τελικά, δεν διώχθηκε για το πραξικόπημα της 6ης Μαρτίου 1933, αλλά για το φιλοβενιζελικό κίνημα της 1ης Μαρτίου 1935. Αν και βρισκόταν μακριά από την Ελλάδα, καταδικάστη-

κε σε θάνατο, μαζί με τον Βενιζέλο. Μετά την Απελευθέρωση και τα «Δεκεμβριανά» (1944), που προκάλεσαν την παραίτηση της κυβέρνησης του Γεωργίου Παπανδρέου, ο Πλαστήρας διορίζεται πρωθυπουργός στις 3 Ιανουαρίου 1945, ως πρόσωπο ευρείας αποδοχής. Στην κυβέρνησή του συμμετέχουν όλες οι πολιτικές δυνάμεις εκτός των κομμουνιστών. Επί της πρωθυπουργίας του υπογράφηκε η Συμφωνία της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945), βάσει της οποίας οι κομμουνιστές και το ΕΑΜ θα παρέδιδαν τον οπλισμό τους. Η δημοσίευση στον Τύπο τής προ πενταετίας επιστολής του που ζητούσε συνθηκολόγηση με την Ιταλία κατά τη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου, προκάλεσε την παραίτησή του στις 10 Απριλίου 1945.

Κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου παρέμεινε εκτός πολιτικής σκηνής. Κατήγγειλε τόσο την Αριστερά, όσο και τη Δεξιά, για τις μεθοδεύσεις τους που οδήγησαν στον αδελφοκτόνο σπαραγμό. Πρώτος αυτός από τους αστούς πολιτικούς τόλμησε να χρησιμοποιήσει την έκφραση «Εμφύλιος Πόλεμος», αντί του καθιερωμένου τότε όρου «Συμμοριτοπόλεμος».

Μετά τη λήξη του Εμφυλίου εμφανίσθηκε ως σημαιοφόρος της λήθης και της συμφιλίωσης. Στις 14 Ιανουαρίου 1950 ιδρύει την ΕΠΕΚ (Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου) μαζί με τον Εμμανουήλ Τσουδερό. Στις εκλογές τις 5ης Μαρτίου 1950 κέρδισε το 16,4% των ψήφων και 45 έδρες, ελθούσα τρίτο κόμμα, μετά το Λαϊκό Κόμμα και το Φιλελεύθερο. Στις 15 Απριλίου σχηματίζει κυβέρνηση συνασπισμού με αντιπρόεδρο τον Γεώργιο Παπανδρέου, η οποία θα έχει ζωή μόλις πέντε μηνών. Πρόλαβε, όμως, να πάρει μέτρα, που στόχευαν στην άμβλυση των συνεπειών του Εμφυλίου, περιορίζοντας τις διώξεις των Αριστερών.

Στις εκλογές της 9ης Σεπτεμβρίου 1951 η ΕΠΕΚ ήλθε δεύτερη, μετά τον Συναγερμό του Παπάγου, με το 23,5% των ψήφων και 74 έδρες. Σχηματίστηκε κυβέρνηση συνασπισμού μεταξύ ΕΠΕΚ και Φιλελευθέρων, με πρωθυπουργό τον Πλαστήρα, που κράτησε ένα χρόνο. Παρά την πολιτική συνδιαλλαγή που ακολουθεί και παρά την αντίθεσή του κατά τη διάρκεια της πρωθυπουργίας του, εκτελούνται οι Μπελογιάννης, Μπάτσος, Καλούμενος, Αργυριάδης, ενώ αρχίζει η Δίκη των Αεροπόρων. Το δεξιά παρακράτος ζει και βασιλεύει. Ο Πλαστήρας λαμβάνει μέτρα για την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της χώρας με έργα υποδομής, εθνικοποιήσεις, κοινωνικές παροχές, διανομή γης στους ακτήμονες και ψήφο στις γυναίκες.

Στις 16 Νοεμβρίου 1952 προκηρύσσονται νέες εκλογές, στις οποίες κυριαρχεί ο νικητής του Εμφυλίου, στρατάρχης Παπάγος και το κόμμα του «Ελληνικός Συναγερμός». Η έκκληση του Πλαστήρα προς την Αριστερά για συστράτευση πέφτει στο κενό. «Τι Παπάγος, τι Πλαστήρας, ούλοι οι σκύλοι μια γενιά» είναι η απάντηση των κομμουνιστών. Η ΕΠΕΚ πττάται κατά κράτος και στις 3 Μαΐου 1953 διασπάται. Ο Νικόλαος Πλαστήρας, καταβεβλημένος από αλλεπάλληλα καρδιακά και εγκεφαλικά επεισόδια, δεν εξελήν ούτε βουλευτής. Η πολιτική του καριέρα θα λάβει τέλος, όπως και η ζωή του λίγους μήνες αργότερα. Θα αφήσει τη τελευταία του πνοή στις 26 Ιουλίου 1953, εξαιτίας ενός νέου βαρύτατου καρδιακού εμφράγματος.